

"Vücudun kemali, hayat iledir. Belki vücudun hakiki vücudu hayat iledir. Hayat, vücudun nurudur. Şuur, hayatın ziyasıdır. " Bu veciz ifadeleri biraz açıklar mısınız?

"Vücudun kemali, hayat iledir. Belki vücudun hakiki vücudu, hayat iledir."

Vücut; varlık demektir. Taş da vardır, ağaç da hayvan da insan da... Ancak bir şey mutlak zikredildiğinde; o şeyin kemal derecesi anlaşıldığı gibi, varlık denilince de canlı varlıklar, bilhassa **insan hayatı** akla gelir. Hakiki vücut hayat ile olunca, hayatsız cisimlerin varlıkları hakiki olmayıp sanki mecazi gibidir; yokluğa da varlık kadar yakın sayılırlar. Nitekim dersin devamında, **"Denilebilir ki; hayat olmazsa vücut, vücut değildir, ademden farkı olmaz."** buyrulur.

Varlık mükemmelliğini hayat ile tamamlar, çünkü varlığa yüklenen mana ve maksatlar, ancak hayat ile tahakkuk edebilir.

"Belki vücudun hakiki vücudu, hayat iledir."

Hatta hayat, varlığın temeli ve esasıdır; hayatsız bir varlık yok hükmündedir. Mesela, elektrik olmadan çamaşır makinası nasıl bir hiç ise, hayat olmadan da varlık bir hiçtir.

"Hayat, vücudun nurudur. Şuur, hayatın ziyasıdır."

Hayat olmazsa, varlığın vücudundaki işlenmiş olan nakışlar ve işaretler görülüp anlaşılamaz. Mesela, gece vakti bir resim sergisinde ışıklar sönsen, resimleri görüp takdir etmek imkânsız bir hâle gelir. Hayat ve hayat ile çalışan duygular da varlığın nuru ve ışığı gibidir; bunlar olmadan varlık manasızdır ve karanlıktır.

"Şuur, hayatın ziyasıdır." cümlesinde de benzer bir mesaj verilmektedir. Hayat, bir güneş gibi düşünülürse; o güneşin ziyası şuurdur. Yani şuur, hayattan akıp gelmektedir. Hayatsız şeyin şuuru da olmaz

Yunus suresi beşinci ayet-i kerimede, Cenab-ı Hakk'ın güneşi bir **ziya** (ışık kaynağı) kameri de **nur** (aydınlık) kıldığı beyan ediliyor. Bu dersteki hikmet dolu ifadelerin bu ayet-i kerime ile yakın münasebeti var:

Burada vücut Güneş'e teşbih edilmiş, hayatın ise o Güneş'ten nur aldığı ders verilmiştir. Varlığı olmayanın hayatının da olmayacağı açıktır.

"Hayat, her şeyin başıdır ve esasıdır. Hayat, her şeyi her bir zihayat

olan Őeye mal eder. Bir Şeyi, bütün eŐyaya malik hükmüne geçirir."(1)

Mesela, güneş olmasa hayat olmuyor, su olmasa yine olmuyor, toprak olmasa yine olmuyor. Yıldız ve galaksiler intizamlı ve muvazeneli hareket etmeseler yine hayat olmuyor vs. Zira bir yıldız zerre kadar mihverini ŐaŐırsa, bütün kinat fabrikasını yerle bir edecek. Demek çok uzakta, hayattan alakasız gibi duran bir yıldızın da hayata bir katkısı ve müdahalesi vardır.

Bu da gösteriyor ki, hayat; bütün kinattan szlp gelen bir meyve ve bir neticedir. Küçük bir arı hayat sayesinde bütün kinatla alakadar olup, bütün sebeplerin bir neticesi oluyor. Yani arı basit bir cz' iken hayat ile bütün kinatla alkadar kll hükmüne geçiyor. Arı hayat sayesinde bütün o külli unsurlara efendi oluyor, hayat sayesinde o azametli Őeyler arıya hizmet ediyor.

1) bk. [Őzler, Yirmi Dokuzuncu Őz, Birinci Maksat.](#)